

מינה יעוין שו"ת רעק"א סימן קס"א וצקנות סימן ר"ע סק"ד, אולי כיון דסלק עלמנו מזה לגמרי מועיל אף זה, ושם הווי מילי דבין לעניים וצין לעשירים לכן שותפי ניהו, אבל הבא דהפירות הן רק לעניים א"כ הגוף אלל הנותן וזרעו לעולם והעניים זוכים צעת החלוקה מי שהוא עני אז, שהגוף נשאר אלל הנותן, וראיתי להכנסות עולם שחלק בין הכי שנותן הגוף עיי"ש אבל אם משייר לעלמו מאין יזכו העניים והוי כנודר ומת ויש לעיין בכ"ז.

ובגוף הדבר אינו יודע איך יוכלו ליטול הצדקה מהקופה היינו הקרן, ואיך מזה לחלוק חלק מן הקופה הכלליות. ויעוין בחו"מ סימן קס"ב וצ"ת, ולא גרע מעסקא דפרק המקבל ק"ה, רק על הפירות שנתחלקים בכל שנה יש להם לעטון לכאורה, [ויעוין ירושלמי נזיר פ"ב הלכה ה' לענין אם מגלה נזיר שעתיד ליזור ואינו דומה לנידון דידן].

פוף דבר, הדעה נוטה שראוי לחלוק לכולן אף כשחלקו, והזכיה היתה צעת מיתה וכבר זכו בהן כולן, אמנם מדברי המהר"ע סימן מ"ה מורה קצת להיפך, לכן יתפשרו ביניהם להקטין זכותם אם יזכים כח"ר לזה.

וחנה כח"ר הביא בשם ריקאנטי¹¹ דצדקה אין שייך ליתן לצית הכנסת הרגיל, הנה אינו ת"י, אבל מסתברים דבריו, דס"ת שייך לכל צדכ"י דלשמיטה עבד וכל צדכ"י צריך לס"ת, אבל צדקה שייך לכל בני העיר והקופה היא לכל בני העיר, אבל אם אמר חנו מאתיים לכנסת יתן לכנסת הרגיל כמצוה צחוספתא, וכאן כיון דיש לכל עדת קופה צפ"ע ואין מקיין זה לזה אם אמר חנו לקופת ת"ת ודאי דהוי כאומר לכנסת ולבני עדתו הרגיל זה כוון, ועדיפא מטובי דגיס ציה או שכנו דצדקה הכותב¹², וכמו שכתב כח"ר דכשני עיירות הן כיון דאין מהנין זה לזה ופשוט.

שיבואו לעולם כו', מיהו אם היו עניים מיוחדים וקץ להו מה שהם לוקחים יש לחוש להבוא פלוגתא דקנין פירות כקנין הגוף דמי כו', מ"מ היכי דאין העניים מיוחדים דזה זוכה היום זה זוכה למחר וכ"ש היכי דלא קיץ להו מידי אלא מחלקים להם לפי העת ולפי השעה לפי העניים כו', אין כאן אדם מיוחד שיזכה בגוף המעות צפירותו ואין לכן אלא לשעתן מה שנוטלין ומתנין לחוד פיהם ולא צעלים מקרו כו' עכ"ד, ולפי"ז נפל צלצי ספק, אם שם גבי ריבית אמר דאין לכן צעלים מיוחדים, אבל בכל זה הציבור יש להם קנין הגוף לפירות חיקף, או לא שייך שום זכיה כלל צקרון, ורק הזכיה כי צאה, החלוקה מהפירות, ואז זוכה כל אחד מצני עדתו ¹²³⁴⁵⁶⁷האשכנזים להוא כיון כפי מה שיהיה צעת הזכיה ואז יזכו צני הקבלה שהוא מהם ורגיל בהם, והנה בשילבי יו"ע¹¹ אמר דצדקה של עולי צבל לכו"ע הפקרה ניהו, ומוכה שם דצדקה שלבני אותה העיר דאמרו צגדרים דהנודר אחד מצני העיר אסור צדקה שלבני העיר הוי כשותפין יעו"ש היטב, מוכח דהציבור זוכים חיקף בגוף לפירות והזכיה לצבור הוי צעת המיתה, ומדברי רבינו נראה דגרע יותר ממעין של בני העיר ושאר דברים שלבני העיר, דנראה דהגמרא אמרה דשופים ניהו ויכול אחד לאסור חלקו על הצירו מדינה [לא מתקנה יעוין צש"ע], ויעוין צמשה למלך צהלכות מלוח ולוח¹² שחולק על דבריו וכתב דצדקה כו"ע מודו דקנין פירות כקנין הגוף דמי כיון שלעולם שייך הפירות מהן לעניים והנותן סלק עלמנו לגמרי מזה יעו"ש, והביאו דברי המהר"ע צח"א סימן קי"ז שדבריו סותרין, וא"כ הזכיה הוי צעת המיתה להציבור ושייך להספרדים חלקם. ואולי דעמנו דנשאר אלל הנותן וזרעו לעולם והזכיה דלכו צפירות כשצאין לעולם, ולפי"ז מה שיש לדון, דלא מהני גוף לפירות כיון דלא אהו

סימן יד

בענין חיוב שמירה ושבועה באגרות חוב של הממשלה

להרב...

מכתבו הגיעני ציום ועש"ק, ועם כל אורך דבריו לא הצנתי היטב העו"ת, ולפי מה שהצנתי אחצונן צעזכ"י להשיבו.

עיקר הסטראחאווקע הוא חיוב מדין ערבות, לא מצני הכא, דמפני זה סומך ואינו מוכר הוויגערשי*, ומעיל עלמנו לספק, שמה ילא מן העיראז ויפסיד המותר מהקרן, דדומה קצת לצדקה מנה לים ואני חייב לק, דחייב לכמה פוסקים: יעוין סימן ט"פ וציאורי הגר"א שם. אלא

שלחם. אבל כשהן יוצאות מהסידרה (טיראז) אינם עולות יותר בגורל, ושנות רק כפי ערך הקרן שלהם, והמוכר מבטח אותו על זה.
1 ר"ן בשם רמב"ן קידושין ת, ב, ריטב"א שם, טור אבה"ע סי' ל' בשם י"א, ראה אב"מ שם.
2 סעיף א' ברמ"א שם. 3 ב"מ צד, א.
4 [ראה פירוש רבינו על ירושלמי שם].

11 ביצה לט, ב.
12 פ"ד הי"ד, ד"ה עוד כ' מהרימ"ס.
13 סעי' ז.
14 דיני צדקה סי' נ"ד. 15 כתובות פה, ב.
* הכוונה לאגרות חוב של הממשלה, שמידי פעם עולות הם בגורל וזכות בסכומי כסף, ולכן הם שוות יותר מהערך הנקוב

איכא פרכות כל דהוא כמו"ש תוספות 12 על קרקעות יעו"ש היעב, הו נתבונן אנו, דא צרור דסיגנאליעם ניקנין במסירה לחודא, ובמזיקין, חייבין לשלם מן הדין כמזיק ממון גמור, זה אין ספק כלל, כיון שאין החיוב רק בהסיגנאליע לא על שום אדם, אך במידי דאיתמעיט שטרות מלך גז"כ, כמו קרקעות, כמו לענין שצוה ופדיון וכיו"צ בזה אנו דנין דהוי שטרות, דהא קרקע ודאי דהוי ממון, ואיתמעיט משום שאינו מטלטל, כן כי איתמעיט שטר משום ששויי אינו בעלמאות, וכיון שכן יש להוכיח מקושיות רבנן בתוספות ב"מ דף נ"ו ושצוה דף ד' שהאריכו להקשות דלמה לי למעט שטרות מדין אונאה ומדין פדיון צבור, הא ליכא צבור מכירה מן התורה ולמה לריך קרא ע"ז יעו"ש, ואם כן הלא לריך קרא למעט סיגנאליעם, דבהוא המכירה ד"ת, וגם נקנין במסירה לחודא דהמה ממון לענין זה ובמ"ש, וכיון דאין אנו מצינים על האיש, רק הסיגנאליע בעלמא היא הראיה לממון שלה, אך אין דרכי להעמיד מקושיות ראיות להלכה.

ונראה לי דתלי בזה שפסקו בשו"ע 13 דלענין שצוה אף אם לא כפר רק מחט, כיון דכלי הוא אף שאין בו שום פרוטה, חייב לישבע מן הדין, והרשב"א נסתפק לענין קדושין וקנין יעו"ש בחידושו לפרק שצוה בדיונין 14, ואם נאמר דהוא חשוב כפרוטה, כיון שמשתמש בו לכל דבר, השיבותו הוי כפרוטה, ויש לו דין חשיבות ממון, אעפ"י שאינו ממון בעלמאות, שאינו שום פרוטה, כי ליחא צענא ותצטו דמיו, לדעתי כן הוא, אע"ג דהשוויי אינו בהסיגנאליע בעלמאות, רק צראה שבו, צ"ל כיון שמחוקי הממשלה יר"ה שתבא מטבע היואלת, והכל מחוייבים לקבלה ומשתמש לכל דבר, דבר זה עושה חשיבותה, כאילו היחה ממון בעלמאות וגשעין עליה, ואפשר דדין שומרים איכא גבייהו, דכסף או כלים דינא למה שכן גם בפקדון, להך שיער דצעי שחי כסף גם בפקדון כהכרעה רמ"א פ"ח סעיף ה' וכ"כ בסמ"ע שם סק"ז, ואם כן דין שומרין על כלי פחות מפרוטה, ויתחייב בשמירה על סיגנאליע דהוי מטבע היואלת בגזירת המלכות יר"ה לתקנת המדינה, ויענין תוספות פרק הזהב דף מ"ב: תוד"ה אין מטבע כו' וי"א כו', ואף שדחו תוספות שם, צ"ל להך שיער דפחות מפרוטה חייב משום לרכו ותועלתו, כ"ש שהשוויי שהמלכות נושא בה, שנעשית לכל לרכי אדם, ולכן ההשלומין מטבע, פשיטא דחשיב ממון, לשבע עליו ולהתחייב בשמירה, משא"כ לענין פדיון צבור והקדש וכיו"צ אינה ממון, דהא החשיבות אינו מועיל, כמו כלי פחות מפרוטה, ואין אנו מצינים על התועלת, וכן לענין אונאה, התבונן, נמלא דזה תלוי אי נשבעין, ואי יש שמירה בהסיגנאליעם, באשלי דברבי, דרבו החולקים, דבמחט ג"כ צעי שיכיו שום

מלשם, מלך כי כן כהוצ בשטרי הסעראחאווקע, וגמלא כי לא התחייב רק בתנאי שידיעו כך. והמתחייב בתנאי וא"י אם נתקיים התנאי, הוי ח"י אם נתחייבתי, וכמו שכתבו הפוסקים גבי שומר למ"ד דמשעת משוכה נתחייב באונסם ולסוף מספקא ליה אם פשע, והוכיחו מהך דח"י אם נשעת שאלה או נשעת שכירות, דלז הכי ח"י אם נתחייבתי, כדדמי מזה על מאן דפטר בא"י אם נתחייבתי, יענין בדברי הריטב"א ששיטת שם * הוצא בקלוג"ה סימן ש"מ סעיף (ג') [ד'] יעו"ש, ואפילו אם נאנס בעל הוויגערש, ולא היה יכול להודיעו כי ילא בעיראז, אונס רחמנא חייבה לא אמרינן יענין סימן כ"א בש"ך * , וכ"ז צרור ופשוט מאוד.

והמפקיד אצל חבירו ויגערש, ולא הצטיח הנפקד טרם הזאיים בצאנת, פשוט דפטור, דאין לו לשלם דמי הסעריחאווקע עצורו, וש"מ שהיה לו לקדם צרועים ומקלות, בחנם חייב בשכר פטור [ב"מ נ"ג], ואפילו בשו"ש ליכא לחייבו, דהא המפקיד עצמו היה יכול להציל ע"י סעריחאווקע ולא היה לו לסמוך על הנפקד, ולא דמי למה שכתבו רבנן, בחמץ בפסח שאם הנפקד לא מכר קודם הפסח, דהוי פשיעה, יענין מג"א הלכות פסח סימן תמ"ג סק"ה, ומחנה אפרים הלכות שומרים סימן ל"ה, מ"מ אפשר דווקא חמץ, אף דהמפקיד ג"כ יכול למכור, מ"מ כיון שאין החמץ אצלו, מאן זבין מיניה, לא כן הנפקד שהחמץ אצלו ימלא קונים הרבה. אצל כאן הלא המפקיד יכול להצטיחו בלא הוויגערש בידו, ואף דלפי מה דמשמע מדברי המג"א, דבכל גוונא חייב הנפקד, שאעפ"י שפשע המפקיד, מ"מ גם איכו פשע, ולא מופטר במה שסמך על המפקד, וענין חת"ם חו"מ סימן ק"ה, אך כאן הלא וויגערשע הוי שטרות, וליכא שמירה בשטרות, ואף מפשיעה פטור בשטרות, כמוש"פ הרמ"א סימן ס"ז, וכתבו האחרונים * דמני לומר קים לי ^{אוצר החכמה} ^{אח"ח 1234567} ^{נגד הכרעה בש"ך *}.

ואם מקרי זה שטרות. הנה הכת"ס 10 האריך מסבירא דבאנקנאטע [הוא סיגנאליעם דין] הוי ממון גמור, אמנם מה שהוכיח מגמרא, דבריו תמוהין מאוד, דמה שהוכיח, דגבי קדושין מהני, אם קודש בצאנקנאטע, לא אדע מה חידש, האם לא ידענו, דהקדש בשט"ח דאחרים, דסמכא דעתה באופן דלא מלי למחול, דמקודשת, הלא סוגיא ערוכה היא, בפרק האיש מקדש דף מ"ח יעו"ש בזה מחלוקת ר"מ ורבנן, ותו מה שהביאו ראיה מהא דלא אמר הגמרא 11 בצאנקנאטע יוכיח, דמתקדשת בו ואין פודין בו מעשר, ואמר ע"ז, איך נאמר ע"ז דשטר חוב של אחרים באופן דלא שייך מחילה [יענין סימן ס"ו סעיף כ"ו] דהאשה מתקדשת בו, ואין פודין בו מעשר דאין גופן ממון וגימא ע"ז יוכיח, ובדאי

10 בשו"ת חיר"ד סי' קל"א.

11 קידושין ה, א.

12 שם.

13 חו"מ סי' פ"ח סעיף ג'.

14 לט, ב.

5 צו, ב.

6 ס"ק ג'.

7 סעיף מ'.

8 בפתחי תשובה שם הביא כן משם בית שמואל אחרון, שו"ת שב יעקב, ושו"ת פני יהושע.

9 דמסק שם כשיטת הרמב"ם דחייב בפשיעה.

ומה שביארנו, שסעריחאוווקט הוי מדין ש"ש שמתחייב להיות כשואל, זהו במידי דשייך שמירה, אבל אם נאמר, דליכא זוויעגרשענע דין שמירה, הלא לריך קנין כמו"ש תוספות ¹⁸ דף ג"ח צ"ח דמשני כגון שקנו מידן, ויעוין סימן ס"ז בש"ך ס"ק קכ"ט, זה השטר סעריחאוווקט הוי כקני, ויעוין תוספות ריש פרק הנושא דף ק"ב תד"ה אליבא דבן ננח ואין לתמוך בו גמר ומקנה יעו"ש ודו"ק, וזהו מה שרצינו לדבר בהפרטים בס"ד.

ע"ה נבוא לגופא דעובדא כפי מה שהבנתי מדברי כתר, כנה אם לא הצטיה אללו, רק זה הדין מוילגא, הצטיה הנומער אלל באנק אחר, אז הוא כפי שאלת העולם הידועה, למי שייך הסיקראנץ, ואנכי הארכתי בזה לענין מי שהצטיה בית חבירו בסאקרינץ, ואם הצטיה אללו, ולא ידע שיאל צעיראז כל ה' חדשים, הוא לא נתחייב בהצטתו, דהוי על תנאי שיתודע לו תוך ג' חדשים שיאל צעיראז, והוא אינו לריך לחפש מלד תקנת הסעריחאוווקט על תנאי זה כמפורש בשטר הסעריחאוווקט, והספק בזה, הוי אי"א אם נתחייבת, כמו שביארנו בריש דברינו ¹⁹, והנה אם הצטיה אללו והיה לריך להצט, אם יאל צעיראז, מלד שהשטר פקדון אללו, [ואולי ש"ש הוי, כיון דאית ליה אגרא מיניה, אך זה הוי כאומן שהקדים לו שכרו ועוין מחנ"א ה"ש סימן מ"א בזה ואכמ"ל], והוי פשיעה שלא הצט בזה, וכפי הדברים שביארנו לעיל, דפשיעה בשטרות והש"ל. וזה אין סברא, דיתחייב מטעם ערבות, ומה שהיה על תנאי שידיענו שיאל צעיראז, הלא הוא פשע מה שלא הצט, זה אין סברא, דמשום זה לא נשאר הערבות, דהפשיעה הוא מדין השומרים, והערבות אינו רק על תנאי שידיענו אם יאל צעיראז, שהערבות הוא הסעריחאוווקט הוא ענין צפני עצמו, ואם על הפשיעה פטור, ובערבות לא נכנס מלד שלא נתקיים התנאי, יהא אף בפשיעה ג"כ מיפטר, [ול"ד להא שאמרנו בפרק מי שביד נשוי ²⁰ דאחריות דנפיש לא קבילית כמוזן ויעוין סימן ע"ב סעיף ג' ובש"ך, וכ"ז לא דמי לכאן, ואדרבא מהש"ע קו"ח לידון דידן, שלא הכניס עצמו בהחיות, אף שיבוא אח"כ בפשיעתו, וכמו בהס שנתחייב, אמרינן דהחיות היה על כל אופנים, אף אם נקרה האונס בצית הצעלים, כ"ש כאן שצפירוש פטר עצמו, באופן שלא יתודע אליו שיאל צעיראז, כ"ש שהוא בכל גוויי אף אם יהיה אח"כ בפשיעתו, ואם חשדו שהוא לקח המעות היותר מסך 125 ר' דמי שויה כעת מהבאנק, ששם הצטיה הוא, אין זה בגדר אין נשבעין על השטרות כמו"ש כתר"ר], דהא אינו תובעו כעת רק הדמים שלקח וזה לא מקרי חיות שצוה משטרות, רק מערבות, ואף אם יתבענו עבור פשיעתו בהשטרות, למאן דמחייב בפשיעה, ג"כ לא מקרי שצוה על שטרות, דוגמא, לתובעו שחפרת בקרקע שלי ואינו תובעו למלא החפירות [ויעוין סימן ל"ה

פרועה, דרך לשתי כסף מציעין על החשיבות ומועיל בכלים כמו שתי כסף, אבל ממון צבי שיהיה, והבא אין גופן ממון, רק הראיה שצבן, שכל עצמותן אין אלו מציעים כלל, לא על כמות גדלן, ולא על ערך איכותן, רק על הראיה שצו וכמה כתיב צו ודו"ק.

כ"ז רק על סיגנאליעם, אבל וויגערשענע, וודאי דין שטרות יש לו, כיון דהיוקר והזול יש במדינה עליהן, ואינו משתמש כלל, רק כמו שטרות דעלמא, ואין גזירת המלכות עליהן לקבלן, צודאי דלאו ממון גמור הוי, רק כמו שטרות לכל מילי, דאיתמעטי קרקעות ושטרות ועצדים שאינן עומדים רק לראיה שצבן, וראיתי להשאלת יעב"ץ צח"א סימן פ"ה שכתב לענין לאטאריעלאס, בתוך דבריו, וכ"ש בזה דעדיפי כו' שדמיהן קלוצים ויש להן שטר שצשוק וחריפא זיגנא כו', והביאו החת"ס יעוין בדבריו שלדד רק לענין שורפס ומזיקס חייב כמו ממון גמור, וכבר כתבנו זה לעיל מסברא, אבל לא לענין מה דאיתמעטי מלד גזה"כ קרקע ושטרות וכיו"צ מלד שאין גופן ממון, הארכנו בפרט בזה, והבננו מה שיש לנו לדבר בזה בפלפולים נדדים.

ולו יהא דממון גמור, אמנם מה שפשע שלא הצטיה אוחן, ככ"ז הוויגערשענע לפינו, ומאי עעין כרי שלך לפניך, דשומר מלי ג"כ לומר הש"ל ²¹, והדברים בזה ארוכים בראשונים ואחרונים. אכמ"ל, דמה שיאל צעיראז, הוי היזק שאינו ניכר ומלי עעין הש"ל, דהא נשאר כמו שהיה ואין צב שנוי כלל, רק דיש לומר, דהוי פסלתו מלכות, שזורה זו המעצב אינה יולאת עכשיו, גם בזה פסק הרמ"א דמאי עעין הש"ל בסימן שס"ג ²², ונפלתו על הרב יעב"ץ בהשוצה שם, שלדד הרבה, בדברי חכמה, ולא הרגיש דהוי פסלתו מלכות, ומאי עעין הש"ל, דמה שאינה יולאת עכשיו לאח"כ, הוי פסלתו מלכות, אם לא דיאמר, דלאטאריאנאם שאינו רק על קלאס ראשון, כתוב בשטר שאינו רק על קלאס ראשון, וא"כ ניכר צו היזק, אבל מעצב שפסלתו מלכות, היא סיבה שאירע אחרי זה, וכ"ז לא שייך זוויעגרשענע, שמה שיאל צעיראז, הוא מעשה שצב אחרי זה, ואין להתעקש בזה, דכתוב בהוויגראשענע, שאם תאל צעיראז לא יניחו עוד בגורל והוי היזק ניכר, דמ"מ השווי שהיתה שוק מקודם יותר מסך 125 ר"כ אינו מנכר ההיזק, שזה השווי אינו כתוב בשטר, רק שתחשוב שהיה כתוב עליה שתהא מונח בגורל עד שתאל צעיראז, ולא מיינכר צב השווי, רק לא וצדוק אם יאל צעיראז, והוי פסלתו מלכות ולא יותר, ובסברא זו יש ללדד גבי אחריו, דידוע שאינו שוק אחר הסוכות כלום, וכל שווי בסוכות, המניחו אחר החג הוי היזק ניכר, משא"כ בפסלתו מלכות, דהוא סיבה הנעשית אח"כ, ובהדבר עצמו לא נעשה שום חדש, ונסתר דברי הפ"ת בהשגתו על הגאון מוכר"ץ מהאמבורג, עיין סימן שס"ג ותצין ואכמ"ל ²³.

18 ב"מ.

19 ראה או"ש פ"ה משכירות ה"ו.

20 כתובות צב. א.

15 ראה ב"ק מה, א.

16 סע' א'.

17 ראה או"ש פ"ג מחו"מ ה"ת.

י"ז, ושבעה היסד נשבעין על שמירתו, וזכרנו לפי מה שביארנו, שאין זה שבעה על שמירתו לריק הנפקד לשבע שלא ידע שישל ממיראז, או שא"י שקיבלו כספריחאוקט בחודש מארט, כן נראה לדעתו, וד' ינחני בדרך חמה.

ידע דלפי מה שגדדתי לעיל דסיגנאליעס מקרי ממון גמור, דהשורפו חייב מטעם מזיק ממון גמור, רק היכי דממעט מכללי ופרטי מטעם שאין גופו ממון בזה לא נפק"מ מידי, נסתר לכאורה דברי התוספות בזה שהקשו בהפרכה "דנימא חמור למעטו שמרות, ותירלו דאין זה רק גרמי ופטור, ולפי"ל הלא משכחת לה למעט שמרות שהן ממון גמור כמו סיגנאליעס וכיו"צ שהן יוצאין עפ"י המלכות והמחיקן חייב מדין חורה, רק לפי שהממון שלהן מלך ברא"י לא מלך חשיבות הגייר רק מלך התועליות היתמעטו שפיר מחמור, התבונן ודו"ק. ג' מ"ה שנת תרמ"ט לפ"ק דענצארג.

סימן טז

בענין כל לא ידענא פשיעותא היא

פשע מאי הוי, וזשעה שמסר יודע שמסר לאינש מהימן, וזה ברור דאינו חייב רק לשבע שנתן לשומר אצל כי מאמינו פטור מלשלם לפי שיטה זו, אצל להך שיטה דמחייבתו לשלם כי אין להשני אז הוי שומר וחייב על הפשיעה ששכח למי נתן וזה מחמור בס"ד, ולא דמי להא שלמד ממנו הנמוק"י למי ששלח שלוחו למשכן לו משכון ומשכנו ואינו יודע אצל מי דחייב דהוי כמו שקיבל עליו להשיבו למי משכן את החפץ, דאל"כ מי יודיענו ולמאן ילך ויחבע, האיש אשר אצלו ממושכן לא איכפת ליה וכמו שכתב כזה הנמוק"י בשם הרי"ף דהיה לו למשכן בסכדי, אצל כאן שלח המעות ציד האנשים הנאמנים דעבדי להביא מעות וכיו"צ ליד מי שנשתלה לו וזא ידע שמסר למימן ולא פשע, וכי שכה אחר כך השכחה הוי כשאינו שומר, אצל בזה דהנמוק"י הוי כאילו התנה עמו שהודיעני אצל מי משכנתה שאלך ואפדנו כמוש"כ הרי"ף ואיכו קיבל עליו זה לכן מחייב כי לא ידע היכי משכנינהו, וזה ברור להלכה בס"ד.

סימן טז

בענין שטר שידוכין שלא נכתב בו חרם וקנס

סימן מ"ג סעיף ע"ו, לשון שרגילים לכתוב בשטרות כו' הולכים אחריו, ואף אם לא נכתב, דנין כאילו נכתב, ויעוין שם בש"ך. אמנם לדעתו בלא עיון נראה, דזה דוקא בנותן

ובמ"א הארכתי בפלפול גדול, אך כאן לא שייך שבעה החורה, רק היסד, ונשבעין גם על השטרות ופשוט, ולחייבו מטעם שכתבה לשולחני²¹, ודאי דאין שייך כאן, כיון דע"י אנשיו היה, ואינו חייב על חקי ממון, שהזיקו אנשיו ועבדיו²², כ"ש על גרמא דלחון, רק דהמעות שנתן על סעריחאוקט בעת שכבר יאל ממיראז, חייב להחזיר לו, כיון דכס אמרו לו שלא יאל, ולכן הבעיה אותו עוד הפעם אחר שכבר לא הונח בגורל, וכיון שכן, המפקיד שטוען צרי שהוא הבעיה אצלו במארת העצר, והוא טוען איני יודע, לריק לשבע היסד שא"י, ואם כי אינו טוען צרי, שהנפקד ידע שכבר יאל באסקוראנץ, בכ"ז הוי רגלים לדבר, כיון שלפי דבריו הבעיה אצלו, והוא נפקד דרמי עליה לחפש ולראות, אם יאל צטיראז, וכמוש"כ דהוי פשיעה אם לא ראה, [דע"ז גם שו"ח חייב כיון דא"ל להוציא הוצאות ע"ז] וכל עסקו בכך והוא מבעיה השטרות אצל באנק גבוב, רגלים לדבר שידע וקבל מעות מהבאנק, ועדיפא עפי מהך שכתב רמ"א סימן ע"ה סעיף

ע"ד אשר שאל בזה שנתן לאיש אחד מעות לפקדון, ואח"כ נתן לאיש אחד שרגיל לשלוח ע"י אחד מהב"ג הקצועים, אך אינו נזכר למי נתן, וראה לחייבו מטעם כל לא ידענא פשיעותא הויא. לדעתו תלוי באשלי רבצרי, דפירושו דכל לא ידענא פשיעותא הויא, הכוונה שאין הפשיעה בשעה שהנית, שמסתמא הניח במקום המשחמר, רק הפשיעה הוי בשעה ששכח, והוי שומר שפשע², ולא אשכחן דחייב על הפשיעה רק שומר, אצל אינש דעלמא פטור גם על הפשיעה, וכמו דאמר סוף פרק הכונס = פשעה זו משלמת של כסף דא"ל כו' נטירותא דהבצא לא קבלית עלי, ואם כן חמון בעובדא דפרק המפקיד = דהניח ברשותו דהיה שומר עליהן ולסוף כי שכה היכי אנהיבהו, הוי שומר שפשע כמה ששכח, אצל כאן תלוי בשני הדיועות אם אין לו לשלם לשומר שני אם חייבי הראשונים לשלם³, ואם נאמר דהראשון פטור מלשלם אם כן לאו שומר הוי והוי כאינש אחרינא ומיפטר על הפשיעה שפשע ששכח עכשיו למי נתן, דלאו שומר הוי וכי

21 ראה ב"ק צט, ב.

22 ראה שם ד, א.

23 שם נד, א ד"ה חמור.

1 כדאיתא ב"מ לה, א.

2 ראה ראשונים שם, ונתיבות סי' רצ"א סקי"ד.

3 ב"ק סב, א.

4 ב"מ שם.

5 ראה שם לו, א רמב"ן רשב"א ר"ן ונמוק"י [וראה אר"ש פ"ד משאלה ה"ט].

1 ב"מ קד, א.